

Tevrat

Editör oGuz Aras
25 12 2007
Son Güncelleme 19 01 2008

Tevrat NEDİR ?

Tevrat, Tora veya Pentateuk, (Arapça :H1) tawrah, Ýbranice : êÕèÔ Torah, Yunanca: Pentateuch), Tanah ve Eski Ahit'in ilk beş kitabına verilen isim. Musa'nın Beş Kitabı olarakta bilinir. Orijinal olarak Ýbranice yazılmıştır. Tanrı tarafından Musa'ya indirildiğine inanılan beş kitaptan oluşur.

Ýslam öğretisinde Museviliğin kutsal kitabının Tevrat olduğu görüşü egemen olmuştur. Oysa Tevrat, Musevi Kutsal Kitabının (Ta oluşturan 39 kutsal metnin sadece ilk beşinden ibarettir..

Kökenbilim

Tevrat adý, Ýbranice Torah sözcüğünün Arapça biçiminin Türkçe'ye uyarlanıptır. Ýbranice "öğretme, gösterme, yönlendirme, anlamına gelir.

Tevrat'ı oluşturan kitapların İngilizce ve bazı diğer Batı dillerinde kullanılan adları, Tevrat'ın 2. yüzyılda yapılmış Yunanca ç gelmiştir. Yunanca ismi olan Pentateuch, penta (beş) ve teukhos (kitap) sözcüklerinin birleşiminden oluşmuştur.

Hıristiyanlık, Tevrat'ı ve Tanah'ın diğer kitaplarını kutsal kabul eder, ancak Tanrı'nın İsa vasıtasıyla yeni bir ahit getirdiğini k eder. Bu nedenle Musevi Kutsal Kitabının Eski Ahit olarak adlandırılır. Yahudilik İsa'yı ve Yeni Ahit'i kabul etmediği için Tanah'ın Eski Ahit olarak adlandırılması uygun bulmaz.

Musa'nın Beş Kitabı

Tekvin, veya Yaratılış

Dünyanın ve insanın yaratılışını, Cennetten kovulup, Nuh tufanını, Ýbrani halkının ataları olan Ýbrahim, Ýshak, Yakup ve anlatır.

Çıkış, veya Mısır'dan Çıkış

Yahudi halkının Musa önderliğinde Mısır'dan çıkışını ve yıllarca Sina çölünde yolunu kaybedip, on emrin indirilip, temel kabulünü anlatır.

Levililer

Harun'un oğullarının kâhin atanmasını ve eski Ýsrail'in tapınma düzenini anlatır.

Sayılar, veya Çölde Sayım

Ýsrail halkının Sina Dağı'ndan göçüp Kenan ülkesinin doğu sınırına varıncaya kadar babından geçenleri anlatır. Ayrıca Ken Tanrının Musa aracılığıyla verdiği yasaları içerir.

Tesniye, veya Yasanın Tekrarı

Musa'nın ölümünden önce Moav Çölü'nde halkına verdiği öğütleri içerir.

Ýslam inancında Tevrat

Ýslam Tevrat'ı kutsal kabul eder, ancak islam alimlerinin çoğunluğu Tevrat'ın özgün metninin zamanla tahrif edildiğini ileri sürer. Bununla beraber tahrif edilmediğini iddia eden birkaç alim de vardır.

Kur'an'da Tevrat'ın Allah tarafından israiloğullarına verildiği anlaşıyor ama Hz.Musa peygambere indirilmiş bir kitap olduğu açık belirtilmez.

"Sonra iyilik edenlere nimetimizi tamamlamak, her şeyi açıklamak, hidayete erdirmek ve rahmet etmek amacıyla Musa'ya da Kitab'ı (Tevrat'ı) verdik. Umulur ki, Rablerinin huzuruna varacaklarına iman ederler." (En'am Suresi, 154. ayet)

"Ondan önce de bir rahmet ve rehber olarak Musa'nın kitabı vardı. Bu (Kur'an) da, zulmedenleri uyarmak ve iyilik yapanlara müjde olmak üzere Arap lisanıyla indirilmiş, doğrulayıcı bir kitaptır." (Ahkaf Suresi, 12. ayet).

Tevrat, üç bölümden oluşan Yahudilerin kutsal kitabı Eski Ahid'in ilk bölümüdür. Ýbranice yazılmıştır. Bu dildeki adı, kanun ve

anlamına gelen Torah'dır. (Torah'ın sonundaki "he", illetli harflerdendir. Arapça'da olduğu gibi okurken söylenmez.) Torah, Yahudi kültüründe, hem Eski Ahit'in bütünü hem de onun ilk beş kitabı için kullanılır. Beş bölüm olması nedeniyle Batı'da Pentateuk denir. Müslümanlarca İsrailoğulları'na peygamber gönderilen Hz. Musa'ya inen kitap olarak kabul edilir. İslamiyet'e göre, dört büyük kitaptan biridir. İslam kaynaklarında Ep'ar-ı Hamse olarak geçer.

Yahudiler, tümünün Tanrı'nın vahyiyle yazıldığını inanır. Oysa Tesniye'nin sonunda Musa'nın ölümü ve gömülüşü yazılır. Kitabın hepsinin Tanrı'nın vahyi ve Musa'nın eliyle yazıldığını inanmak Yahudilere farzdır. Tevrat'ın Ybranice en eski metni M.Ö. 9. yüzyıl tarihini taşır.

Tevrat bir kitaplar toplamı olmadan önce, sözlü bir halk geleneği halinde hafızalarda yazılmıyordu. Asıl Tevrat, 2 bin yıl önce yazılan süresinde, rivayetten rivayete, tercümeden tercüme ve bunların doğal sonucu olarak yapılan düzenlemelerle şekil değiştirmiş. Yemek parkıları, hasat sonu penlik parkısı, çalıpma sırasında söylenen ünlü kuyu parkısı (Sayılar 21,17) gibi parkılar; mers gibi evlenme parkıları, matem parkıları, savaş türküler, dualar ve beddualar Tevrat'ta yer alan sözlü gelenekler arasındadır.

Tevrat'ın yazıya geçirilmesi 13. yüzyılın sonunda gerçekleşir, ancak bu yazım sırasında pek dikkatli davranılmadığı görülür. Allah'ın elinden çıktığı kabul edilen On Emir, Çıkış (20, 1-21) ve Tesniye'de (5, 1-30) farklıdır. Bugünkü Tevrat'ın, dört ayrı ri birbirine geçirilmesinden meydana geldiği daha 19. yüzyılda anlaşılmış ve kabul edilmiştir. Bu metinler şunlardır:

1. Yahvist metin: M.Ö. 9. yüzyılda Yahuda bölgesinde yazılmış olup Tanrı hakkında Yahve kelimesini kullandığından bu ismi İsrailoğulları'nın Yahve tarafından seçilmesi ana fikri üzerinde durur.
2. Elohist metin: Birinci metinden yaklaşık 100 kadar sonra İsrail bölgesinde yazılmış olup Tanrı hakkında Elohim kelimesini kullandığından bu isim verilmiştir.
3. Tesniye: M.Ö. 8. ya da 7. yüzyılda kaleme alınmıştır.
4. Din adamları metni: Babil esareti ya da ondan hemen sonraki döneme yani yaklaşık M.Ö. 6. yüzyıla aittir.

Eski Ahit; Tevrat, Peygamberler (Neviim) ve Kitaplar (Ketuvim) olmak üzere üç ana bölümden oluşur. Birinci bölüm olan Tevrat'ın içerdiği kitaplar; Tekvin, Çıkış, Levililer, Sayılar ve Tesniye'dir. İkinci bölüm peygamberlere ait kitapları kapsar. Bu da iki kısma ayrılır. Önceki Peygamberlere ait kitaplar ve Sonraki Peygamberlere ait kitaplar. Önceki Peygamberler; Yebu, Hakimler, Samuel ve Krallar kitaplarını içerir. Son Peygamberler'i oluşturan kitaplar ise Ypaya, Yeremya, Hezekiel ve On Yki Peygamber'dir. Üçüncü Kitaplar (Menkıbeler)'de ise Mezmurlar, Süleyman'ın Meselleri, Eyub, Nephiler Nephidesi, Ruth, Yeremya'nın Mersiyeleri, Vaiz, Ester, Daniyel, Ezra-Nehemya ve Tarihler kitapları yer alır.

Tevrat'ın içerdiği beş kitaptan ilki olan Tekvin, adını kitabın baş tarafında yer alan yaratılış hikayesinden alır. Alemin yaratılışı, Havva'nın cennetten kovulması, ilk cinayet, insan neslinin yeryüzünde çoğalması, Nuh Tufanı, "Avot" denilen Ybrahim, Yshak ve Yakup ile Yusuf'un hikayeleri, Yusuf zamanında İsrailoğulları'nın Mısır'a yerleşmesi gibi konuları kapsar.

Çıkış, İsrailoğulları'nın Mısır'dan çıkışıyla ilgilidir. Bu kitapta Mısır'daki kölelik hayatı, Musa'nın doğuşu, peygamberlikle g Sina'da vahiy gelmesi, On Emir'in verilmesi, Altın Buzağı'ya tapılması ve Ahit Sandığı'nın yapılması gibi konular anlatılır.

Levililer ise kurbanlar, yiyecek ve içeceklerde dikkat edilmesi gereken dini kurallar, doğumdan sonra kadının hali, evlenmesi helal ve haram olanlar, zina, bayramlar, kölelik, anne-baba ve komşulara karşı görevler ve cüzzam hastalığı gibi meseleleri kapsar. Bu bölüm adını, hahamlık ve hahamların görevi üzerinde uzun durması ve dini bir sınıf olan ve kitapta adı çok geçen Levi'im'den alır.

Sayılar kitabının adı, yapılan nüfus sayımına dayanır. Zina ile suçlanan kadının "acı su testi"ne tabi tutulması, nezir yemini, Sina'dan ayrılışı, gökten Man inmesi, Allah'ın zafer kazandıracığına inanmadıkları için İsrailoğulları'nın Kenanlılara yenilmesi, inek meselesi, erkek kardeşlerin olmadığı durumda kızlara miras verilmesi ile ilgili vahyin gelmesi ve suçluların kaçıp sığınabı şehirlerin belirlenmesi kitabın konularını oluşturur.

Tesniye ise ilk dört kitabın özet tekrarıdır. Üslup bakımından da diğerlerinden ayrılır. İlk dört kitapta hitap, doğrudan Allah'a a halde Tesniye'de, Musa'ya aittir. Musa, Mısır'dan nasıl çıktıklarını, ne gibi zorluklarla karşılaştıklarını, hangi yerlerden geçtiği nerelerde konakladıklarını anlatıp önceki olayların bir özetini yapar. Kitap, Musa'nın ölümünün ve gömülmesinin anlatıldığı b bulur.

Tevrat'ta üç çepit bölümler vardır. Hristiyanların 13. yüzyılda yaptığı ve 14. yüzyılda Yahudilerin de kabul ettiği ilk bölümler bölümlere göre Tevrat, 187 bapta meydana gelir. İkincisi, cümlelerin içerik birliğine göre yapılan bölümlerdir; cümleler arı boş alan bırakmak suretiyle yapılır. Bu yöntemle göre Tevrat'ta 290 ayık, 379 kapalı bölüm vardır. Üçüncü bölümler yöntemi okuma parçalarına göre yapılır. Tevrat, her hafta Pabat günlerinde okunmak üzere, 54 haftada bitirilecek şekilde 54 bölüme ayrılmıştır.

Tevrat'ın el yazması metnine "Sefer Torah" denir ve Yahudilikte kutsallık derecesi yüksektir. Sinagoglarda, camilerdeki mihrabın yerini tutan yerde saklanır. 248 sütun halinde yazılmış tek bir uzun sayfadan ibarettir ve iki rulo sarılmış durumda. Üzeri kumaş kılıfla örtülüdür.

Kuran-ı Kerim, Tevrat'tan nasıl bahsediyor?

Tevrat'ın adý, Kuran'da birçok ayette geçer. (Al-i Ýmran suresi 65. ayet; Maide suresi 44. ve 46. ayetler vb.) (Maide suresi 44. ayet: "Ýçinde hidayet ve nur olan Tevrat'ý biz indirdik....") Kuran, Tevrat'tan "Kitap" ve "Furkan" sýfatlarıyla da bahseder. Furkan, dođruyu eđriden, hayrý berden ayýran, buna dair ölçüler getiren anlamýna gelir. Örneđin, Bakara suresinin 53. ayetinde kelime ayný anda kullanýlýr: ("Musa'ya Kitap ve Furkan'ý verdik...") Ayrýca Saffat suresinin 117. ayeti ile Furkan suresinin 35. ayetinde "Kitap"; Enbiya suresi 48. ayette de "Furkan" olarak geçer.

Furkan suresi 35. ayet: "Gerçekten Biz, Musa'ya Kitabý verdik ve kardeşi Harun'u da maiyetinde yardımcý kıldık." Enbiya suresi 48. ayet: "Biz Musa ile Harun'a, Allah'a karşý gelmekten sakýnanlar için bir ýþık ve öđüt olan Furkan'ý verdik."

Tevrat'ın daha sonra Yahudilerce bir þekilde deđiptirilmesi ise pek çok ayetin konusunu oluþturur. Bu ayetlerde, Yahudilerin Allah'ın sözünü "bile bile deđiptirdikleri", "Kitabý kendi elleri ile yazdýkları" (Bakara suresi 75. ve 79. ayetler), "Allah katýndan olmayan bir kitabý öyleymiþ gibi okudukları (Al-i Ýmran suresi 78. ayet), sözcükleri "konuldukları yerlerden" saptýrdýkları (Nisa 46. ayet; Maide suresi 13. ve 41. ayetler) bildirilir.

Tevrat'ın özelliklerinden bahseden ayetlerde Tevrat için, "hidayet ve nur" (Maide suresi 44. ayet); "ýþık ve öđüt" (Enbiya suresi 48. ayet) anlatýmları kullanýlýr.

Kuran'da ayrýca hem Kuran'ın, hem de Ýncil'in Tevrat'ý "tasdik etmek" için gönderildiði bildirilir. (Kuran'ın "tasdik etmek" için gönderildiğini bildiren ayetler: Bakara suresi 41, 89 ve 91. ayetler; Al-i Ýmran suresi 3. ayet. Ýncil'in "tasdik etmek" için gönderildiğini bildiren ayetler: Maide suresi 46. ayet; Saf suresi 6. ayet.)

Kuran, Ýncil gibi Tevrat'ın da, Hz. Muhammed'in geleceđini bildirdiğini haber verir. A'raf suresinin 157. ayeti "Onlar ki yanlarındaki Tevrat ve Ýncilde vasýfları yazýlı o Peygambere tabi olurlar...." diye baþlar. En'am suresinin 20. ayetinde de "Kendilerine kitap verdiðimiz ümmetlerin bilginleri o Peygamberi, kendi öz evlatlarını tanýdýkları gibi tanýrlar..." ifadesi bulunur.

Ankara Üniversitesi Ýlahiyat Fakóltesi öđretim görevlilerinden Doç Dr. Baki Adam'ın "Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrat" adlı kitabı verdiði bilgiye göre, Kuran'da 16 ayette 18 defa geçen Tevrat kelimesinin anlamý ve kapsamý açık deđildir. Ayetlerdeki Tevrat kelimesiyle Musa'ya verilen kitabın mı, yoksa Eski Ahit'in mi kastedildiğini anlamak zordur. Kuran'da, hem Tevrat'ta, hem Musa'ya verilen kitapta yazýldýđý bildirilen konular, bugünkü Eski Ahit'in ilk beþ kitabýnda, yani Musa'ya ait olduđu kabul edilen kitaplarda bulunur. Ancak bunlar sadece birkaç ayet olup bunlardan, Tevrat'ın Musa'ya indirilen kitap olduđunu söylemek kolay görünmez. Ýncil'in Ýsa'ya, Zebur'un Davud'a verildiði açıkça belirtilirken, Tevrat'ın verildiði peygamber ismi geçmez. Doç. Adam þöyle devam ediyor:

"Kuran'daki Tevrat kelimesi, sadece Musa'ya verilmiþ kitabý tanımlayan bir isim deđildir. Bu kelime, Musa da dahil olmak üzere, bütün Ýsrail paygamberlerine gönderilen vahiylerin genel adıdır. Dolayısıyla bütün Ýsrail peygamberlerinin kitapları Kuran'da Tevrat adıyla anılmaktadır. Allah, içindeki þer'i hükümleri kastederek, Tevrat'ý kendisinin indirdiğini bildirmiştir."